

246696

รายงานพื้นที่ทางเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น: ศึกษาเชิงพื้นที่ของ ช่วงเวลาการเกิดวิกฤตทาง
การเงินโลกเดือน พ.ค. 2540 และช่วงหลังการฟื้นฟูเศรษฐกิจที่มีส่วนร่วมของญี่ปุ่น
ไทย-ญี่ปุ่น พ.ศ. 2550

อนุรักษ์ พยัคฆ์รัตน์

วิทยานิพนธ์เสนอต่ออธิการบดีมหาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทางหลักสูตรปริญญา
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2554

246696

บ00251430
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น: ศึกษาเปรียบเทียบ ช่วงหลังการเกิดวิกฤตทาง
การเงินในเอเชีย พ.ศ. 2540 และช่วงหลังการทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ
ไทย-ญี่ปุ่น พ.ศ. 2550

อนุรักษ์ พงษ์สวัสดิ์

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ECONOMIC RELATIONS OF THAILND AND JAPAN:
A COMPARATIVE STUDY OF THE PERIOD AFTER
THE ASIAN FINANCIAL CRISIS IN 1997 AND THE
PERIOD AFTER THE JAPAN-THAILAND
ECONOMICS PARTNERSHIP
AGREEMENT (JTEPA) IN

2007

ANURAK PONGSAWAT

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCE

2011

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น: ศึกษาเปรียบเทียบ
ช่วงหลังการเกิดวิกฤตทางการเงินในเอเชีย พ.ศ. 2540 และ^{ช่วงหลังการทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น}
พ.ศ. 2550

ชื่อผู้เขียน นายอนุรักษ์ พงษ์สวัสดิ์

สาขาวิชา รัฐศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. กฤษณา ไวยสารawan

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์การุณย์ลักษณ์ พหลโยธิน

ดร. ไพศาล หรูพาณิชย์กิจ

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา^{ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต}

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุพิพิช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นิยม รัฐอมฤต)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. กฤษณา ไวยสารawan)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์การุณย์ลักษณ์ พหลโยธิน)

กรรมการ

(ดร. ไพศาล หรูพาณิชย์กิจ)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น: ศึกษาเปรียบเทียบ
ช่วงหลังการเกิดวิกฤตทางการเงินในเอเชีย พ.ศ. 2540 และ¹
ช่วงหลังการทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น
พ.ศ. 2550

ชื่อผู้เขียน

นายอนุรักษ์ พงษ์สวัสดิ์

ชื่อปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

รัฐศาสตร์

ปีการศึกษา

2554

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร. กฤษณา ไวสารวจ

ประธานกรรมการ

2. รองศาสตราจารย์การณ์ลักษณ์ พหลโยธิน

3. ดร. ไพบูล หรูพาณิชย์กิจ

246696

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษารอยต่อสำคัญทางเศรษฐกิจ หลัง
ช่วงเวลาที่ไทยประสบปัญหาวิกฤตทางการเงินในเอเชีย พ.ศ. 2540 และนโยบายการให้
ความช่วยเหลือของญี่ปุ่น (2) เพื่อศึกษาจุดหักเหสำคัญในช่วงการทำความตกลงหุ้นส่วน
เศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement--JTEPA)
พ.ศ. 2550 (3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและลักษณะการพึ่งพา-
อาศัยกันของไทยกับญี่ปุ่น ในช่วงหลังการทำวิกฤตทางการเงินในเอเชียเมื่อปี พ.ศ. 2540
และช่วงหลังการทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น พ.ศ. 2550

ในการวิจัยนี้ได้ใช้วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การวิเคราะห์
เอกสาร (Document Research) และการวิเคราะห์เชิงบรรยาย (Descriptive Analysis) โดย
ศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) จากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และข้อมูลจากการ-

อินเทอร์เน็ต โดยใช้วิธีการนำเสนอในลักษณะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ประกอบกับการวิจัยแหล่งข้อมูล

ผลจากการศึกษาพบว่า ลักษณะความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของไทยกับญี่ปุ่น ในช่วงหลังการเกิดวิกฤตทางการเงินในเอเชีย พ.ศ. 2540 สภาพทางเศรษฐกิจของไทย ประสบปัญหาทางการเงินอันเป็นผลจากการที่รัฐบาลดำเนินนโยบายทางการเงินที่ล้มเหลว ทำให้ไทยต้องพึ่งความช่วยเหลือจากต่างชาติ โดยญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ให้ความช่วยเหลือต่อไทยเป็นประเทศแรก และญี่ปุ่นไม่ได้เคลื่อนย้ายฐานการผลิตไปจากไทยแต่ ประการใด เนื่องจากญี่ปุ่นเลือกเห็นถึงประโยชน์ในระยะยาว เช่น ผลประโยชน์จากการสร้างตลาดทางอุตสาหกรรม การเดินหน้าสร้างบทบาทผู้นำทางเศรษฐกิจในภูมิภาค ตลอดไปจนถึงนโยบายที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนของไทย โดยปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ญี่ปุ่นได้เดินหน้าลงทุนในไทยอย่างต่อเนื่อง

ในขณะที่ลักษณะความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของไทยกับญี่ปุ่น ในช่วงหลังการทำความตกลงการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทยกับญี่ปุ่น (JTEPA) พ.ศ. 2550 เป็นช่วงเวลาของการบูรณาการความร่วมมือในทางเศรษฐกิจครั้งสำคัญ เมื่อไทยและญี่ปุ่นได้ทำความตกลงการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทยกับญี่ปุ่น (JTEPA) โดยไทยได้ดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจตามแนวทางเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ เพราฯ ไทยตระหนักถึงบทเรียนจากช่วงเวลาการเกิดวิกฤตทางการเงินด้วยบทเรียน 3 ประการดังนี้ (1) ความเชื่อมโยงในทางเศรษฐกิจของภูมิภาค (2) ประเทศนอกภูมิภาคไม่ให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ (3) ความอ่อนแอกองกรอกร่างแบบพหุภาคี ซึ่งไม่สามารถตอบสนองความช่วยเหลือได้อย่างทันที

ในขณะที่ญี่ปุ่นเอง ได้เลือกเห็นถึงประโยชน์จากการทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ เพราฯ ญี่ปุ่นไม่ประสบความสำเร็จจากการเจรจาแบบพหุภาคี ซึ่งทำให้ญี่ปุ่นหันมาสนใจการเจรจาทางเศรษฐกิจแบบทวิภาคีมากขึ้น โดยการเจรจาแบบทวิภาคีนี้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการปฏิรูปทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น จากเหตุผลในเรื่อง (1) นโยบายทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น ที่เป็นไปตามปัจจัยจากความเชื่อมโยงต่อปัจจัยภายในและภายนอก

ในการเอื้อประโยชน์ต่อนักลงทุนของญี่ปุ่น (2) การเลี้งเห็นถึงประโยชน์ในระบบทาวจาก การลงทุนในไทย เช่น การมองไทยในฐานะเป็นศูนย์กลางในการกระจายสินค้า

หากเปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและลักษณะการพึ่งพาอาศัยกันของ ไทยกับญี่ปุ่น ในช่วงหลังการเกิดวิกฤตทางการเงินในเอเชียเมื่อปี พ.ศ. 2540 และช่วงหลัง การทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น พ.ศ. 2550 นั้น สามารถกล่าวได้ว่า ช่วงเวลาหลังการเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงิน ลักษณะความสัมพันธ์ของไทยกับญี่ปุ่น เป็นไปในลักษณะที่ญี่ปุ่นได้ให้ “ความช่วยเหลือกับไทยเป็นหลัก” เพราะไทยต้องการ ความช่วยเหลือด้านการเงินเป็นส่วนสำคัญ เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจในช่วงเวลาที่เกิดวิกฤต ทางการเงิน ในขณะที่ความสัมพันธ์ไทยกับญี่ปุ่นในช่วงหลังการทำความตกลงทาง- เศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) พ.ศ. 2550 นั้นเป็นไปในลักษณะ “การร่วมกันสร้าง ผลประโยชน์ร่วมกัน” โดยทางไทยมองประโยชน์จากการทำเบตการค้าเสรีในลักษณะ (1) การสานต่อประโยชน์และการรักษาผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ (2) การมองถึงการ สร้างความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกันในอนาคต ซึ่งทั้งสองประเทศนี้ คือปัจจัยหลักที่จะ ยกระดับทางเศรษฐกิจของไทยและสร้างศักยภาพทางการค้าที่เพิ่มมากขึ้น

ในส่วนญี่ปุ่นเอง ได้เลี้งเห็นถึงประโยชน์จากการทำความตกลงหุ้นส่วน เศรษฐกิจด้วยปัจจัยในเรื่อง (1) ญี่ปุ่นไม่ต้องการจะเสียส่วนแบ่งทางการตลาดและอำนาจ ทางเศรษฐกิจในภูมิภาค (2) ญี่ปุ่นต้องการสร้างพันธมิตรทางการค้ากับไทย เพื่อสานต่อ ความร่วมมือในด้านอื่น ๆ ดังนั้นแล้วเหตุผลสองประการนี้จึงทำให้ญี่ปุ่นยังคงปรารถนา ลงทุนในไทย และสานประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่อไป

ABSTRACT

Thesis Title	Economic Relations of Thailand and Japan: A Comparative Study of the Period After the Asian Financial Crisis in 1997 and the Period After the Japan-Thailand Economic Partnership Agreement (JTEPA) in 2007	
Student's Name	Mr. Anurak Pongsawat	
Degree Sought	Master of Arts	
Field of Study	Political Science	
Academic Year	2011	
Advisory Committee	<ol style="list-style-type: none">1. Assoc. Prof. Dr. Krisana Vaisamruat2. Assoc. Prof. Karunluck Bahalayodhin3. Dr. Paisan Rupanichkij	
	Chaiperson 246696	

In this thesis, the researcher investigates (1) an important period of economic transition after the Kingdom of Thailand (Thailand) was confronted with the Asian economic crisis in 1997 vis-à-vis Japan's aid policy. (2) The researcher also studies an important consequence in the post-economic crisis period in which Thailand entered into the Japan-Thailand Economic Partnership Agreement (JTEPA) in 2007. Finally, (3) the researcher compares (3) the characteristics of the interdependent economic relationships between

Thailand and Japan in the period after the Asian Financial Crisis in 1997 and in the post-JTEPA period after 2007.

In this research investigation, the researcher used a qualitative research approach in which documents were analyzed and descriptive analysis was conducted. Data were collected from documents, printed media, and the Internet. Findings were presented in descriptive form.

Findings are as follows:

In regard to the characteristics of economic relations between Thailand and Japan in the period after the Asian Financial Crisis in 1997, it was found that Thailand faced financial problems as a result of the government's failed financial policy. The upshot was that Thailand had to depend on foreign aid. Japan was the first country to provide assistance to Thailand. Japan did not move its manufacturing centers to other locations because Japan saw that remaining in Thailand would bring long-term benefits such as being able to develop markets for industry, being able to become a regional economic leader and profiting from favorable Thai investment policies. These factors led to accelerating Japanese investment in Thailand.

The characteristics of economic relations between Thailand and Japan in the period after JTEPA in 2007 showed evidence of greater economic integration in view of accelerating economic cooperation flowing in the wake of the JTEPA. Thailand has accordingly adopted a policy of stressing economic partnership with Japan. This is because Thailand learned three important lessons as a consequence of the period of financial crisis: (1) the

importance of regional economic connections; (2) countries outside the region will not provide full assistance; and (3) multilateral negotiations cannot lead to immediate assistance.

Japan initially believed it would receive economic benefits if it did not enter into multilateral negotiations. However, since that time Japan has become more interested in conducting bilateral economic negotiations. The new commitment to bilateral economic negotiations stems from reforms made in Japanese economic policy in the following aspects: (1) It is held that Japan's economic policy must be in accord with internal and external factors that render benefits to Japanese investors. (2) The Japanese now harbor a vision of seeing that there will be long-term benefits from investment in Thailand in the light of such considerations as using Thailand as a center for the distribution of Japanese products.

In comparing economic relations and the characteristics of interdependence between Thailand and Japan in the period after the Asian Financial Crisis in 1997 and in the period after JTEPA in 2007, the researcher's findings were as follows: In the period after the financial crisis, the characteristics of the relations between Thailand and Japan were that Japan would be "the main provider of aid to Thailand" such that Thailand could revive its economy in the face of financial crisis.

The relations between Thailand and Japan in the period after JTEPA in 2007 can be characterized as a period of "mutual creation of mutual benefits." Thailand saw the benefits of maintaining a free trade zone in the following

manner: (1) continuing beneficial connections and maintaining economic benefits; and (2) developing equal relations in the future. These are the two major factors that will elevate the economic level of Thailand and enhance its trade potential.

Japan has seen the benefits from the economic partnership agreement in the following aspects: (1) Japan did not want to lose market share and economic power in the region. (2) Japan wanted to develop friendly trade relationships with Thailand so as to shore up cooperation in other areas and also sees Thailand as a future center for distributing products to other regions in the future. Therefore, these two reasons have encouraged Japan to wish to continue investing in Thailand for the sake of future economic benefits.

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลงได้ เพราะความเมตตา กรุณาของ
คณะอาจารย์ที่เสียสละเวลา และให้คำแนะนำในทางวิชาการ อันเป็นประโยชน์ต่อ
งานวิจัยและตัวผู้ทำวิจัย ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่งต่อกณาจารย์ซึ่งประกอบ
ไปด้วย รองศาสตราจารย์ ดร. กฤษณา ไวยบำรุง ในฐานะประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์การณ์ลักษณ์ พหลโยธิน และ ดร. ไพศาล หรูพาณิชย์กิจ ในฐานะ
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งคณาจารย์ทั้ง 3 ท่านนี้ได้ให้ความกรุณาในการชี้นำ
แนวทางในการวิจัยครั้งนี้ให้แก่ข้าพเจ้า และขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. นิยม
รัชอมฤต ที่ได้กรุณาเป็นประธานการสอบวิทยานิพนธ์ มา ณ ที่นี่

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้ซึ่งเป็นทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต อาจารย์ทุก
ท่านที่ได้ชี้นำความรู้ทางวิชาการ บุคคลผู้มีพระคุณที่ได้ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ใน
การทำงานวิจัย ขอบคุณกัลยานมิตรทุกคนที่ให้กำลังใจและสร้างสีสันให้เรา เมื่อ
ข้าพเจ้ารู้สึกห้อแท้และหมดแรง ขอบคุณทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นเสน่ห์แห่งบันดาลใจใน
การเขียนนี้ ประเสริฐ ศักดิ์สิทธิ์ ที่ช่วยเหลือข้าพเจ้าตั้งแต่เริ่มต้นเรียนการทำงานวิจัย การ
ให้คำสอน คำแนะนำในการทำงานวิจัย ซึ่งทำให้ข้าพเจ้ามีความกระจั่งในการทำงาน
วิจัย และวิธีการสอนให้รู้จักคิด รู้จักมองในแง่มุมต่าง ๆ อย่างรอบครอบ พระคุณของ
อาจารย์มีส่วนสำคัญยิ่งที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ทั้งนี้ หากงานวิจัยของข้าพเจ้า มีความผิดพลาดในลักษณะใด อันเกิดจากความ
ประมาทเลินเล่อ และการขาดตกลงพร่องในส่วนใดก็ตาม ข้าพเจ้าขอน้อมรับความ
ผิดพลาดไว้แต่เพียงผู้เดียว และข้าพเจ้าสัญญาว่าจะนำความรู้และสิ่งที่ได้เรียนมาไปใช้
ประโยชน์ต่องานวิจัยในระดับต่อไป

อนุรักษ์ พงษ์สวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(7)
กิตติกรรมประกาศ	(11)
สารบัญตาราง.....	(16)
สารบัญภาพประกอบ	(17)
บทที่	
1 บหนা.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	15
ขอบเขตของการศึกษา.....	15
ระเบียบวิธีวิจัย.....	17
ข้อจำกัดของการวิจัย	17
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	18
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	18
การนำเสนอ	20
2 แนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	21
ทฤษฎีพึงพาอาศัยกันเชิงซ้อน	21
ทฤษฎีเขตการค้าเสรี	29
แนวความคิดทางเศรษฐกิจโลก	34
ทฤษฎีการได้เปรียบ โดยสมบูรณ์	36
ทฤษฎีการได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบ	36
3 วิกฤตทางการเงินและความช่วยเหลือของญี่ปุ่น	44

บทที่	หน้า
การให้ความช่วยเหลือของญี่ปุ่นต่อไทยในช่วงหลังวิกฤตทางการเงินในเอเชีย พ.ศ. 2540	48
มาตรการของรัฐบาลไทยในกรอบ IMF	53
มาตรการความช่วยเหลือด้านการเงินผ่าน IMF และบทบาทร่วมของญี่ปุ่น	54
สาเหตุที่ญี่ปุ่นยังคงเดินหน้าในไทยและประโยชน์ที่ได้	55
สรุป	63
4 ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทยกับญี่ปุ่น	65
บทบาทของไทยต่อการสร้างความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ	69
บทบาทของญี่ปุ่นต่อการสร้างความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ.....	73
การก่อเกิดความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น	78
การประชุมคณะกรรมการ JTEPA ไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA Working Group)	79
คณะกรรมการพิเศษเพื่อเร่งรัดการจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA Task Force)	80
ความสำเร็จของการทำความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น ...	81
จุดทักษะสำคัญในการทำความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจมาสู่การทำ JTEPA	85
การนับปีสำหรับการลดภาระและการให้โควตา	90
มุมมองและยุทธศาสตร์ของไทย ต่อความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น	93
มุมมองและยุทธศาสตร์ของญี่ปุ่น ต่อความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น	94
ผลกระทบและจุดอ่อนจากการทำ JTEPA ของไทย	97
สินค้าอุตสาหกรรม	98
สินค้าอุตสาหกรรมเกษตร	99

บทที่	หน้า
ผลกระทบและจุดอ่อนจากการทำ JTEPA ของญี่ปุ่น.....	100
ประเด็นปัญหาและความเป็นห่วงต่อผลกระทบจากการทำความตกลง JTEPA	103
สิ่งแวดล้อมและปัญหามลพิษ	105
ปัญหาความกังวลต่อการเยี่ยงศิทธิบัตรจุลินทรีย์ของญี่ปุ่น	106
JTEPA กับภาคเกษตรกรไทย.....	109
JTEPA ต่อความเป็นห่วงทางสาธารณสุขไทย.....	113
สรุป	116
5 วิเคราะห์เปรียบเทียบภาพรวมทางเศรษฐกิจช่วงหลังการเกิด	118
วิกฤตการณ์ทางการเงินและหลังการทำความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น	118
เปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ: หลังวิกฤตการณ์ทางการเงิน และหลัง JTEPA	119
ผลประโยชน์ต่อภาคการค้า-การลงทุนของไทย	134
ผลด้านบวกจากการทำ JTEPA ต่อสินค้าไทย	135
ลักษณะความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น และความท้าทายต่อ การเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น	138
สรุป	145
6 ผลสรุปจากการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น	
ช่วงหลังการเกิดวิกฤตทางการเงินในเอเชีย พ.ศ. 2540 และช่วงหลังการทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น พ.ศ. 2550.....	146
สรุปและอภิปรายผล	146

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	156
บรรณานุกรม	172
ประวัติผู้เขียน	179

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตัวอย่างที่ญี่ปุ่นยกเลิกหรือลดภาษี.....	87
2 ตัวอย่างกลุ่มที่ญี่ปุ่นให้โควตา.....	89
3 รายละเอียดการลดภาษีสินค้าอุตสาหกรรม	90

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ 2530-2548 (หน่วย: ล้านบาท)	9
2 การลงทุนจากญี่ปุ่นในไทย ตั้งแต่ 1 พ.ย. 2550-31 ต.ค. 2551	13
3 วงเงินให้ความช่วยเหลือ/คอลลาร์สหราชูปถัมภ์	52
4 สถิติการลงทุนจากประเทศไทยญี่ปุ่น	62
5 การลงทุนในต่างประเทศของญี่ปุ่น	76
6 เปรียบเทียบยอดความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นแก่ไทยในช่วง หลังการเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินและหลังการทำความตกลง JTEPA	128
7 เปรียบเทียบยอดความช่วยเหลือแบบใหม่เปล่าของญี่ปุ่นแก่ไทยในช่วง หลังการเกิดวิกฤตทางการเงินและหลังการทำความตกลง JTEPA.....	130
8 เปรียบเทียบความร่วมมือทางเทคโนโลยียอดจริงของญี่ปุ่นแก่ไทยใน ช่วงหลังการเกิดวิกฤตการทางการเงินและหลังการทำความตกลง JTEPA	132
9 กรอบแนวความคิดลักษณะความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น และ ลักษณะแห่งการพึ่งพาอาศัยกัน	137